

Villon költészete

BŰNÖZŐ VAGY ZSENIKÖLTŐ?

Javasolt feldolgozási idő: 60 perc

1. Villon műveit sok XX. századi rangos írónk és költőnk fordította. Mindezek mellett többen meg is zenésítették őket. Az alábbiakban a *Ballada a senki fiáról* című Villon-művet olvashatod és hallgathatod Faludy György fordításában, Mácsai Pál és Hobó előadásában. Írj ezek segítségével 10 mondatos fogalmazást, melyben E./1. személyben, Villon alakjában fejed ki véleményed az életről, a lehetőségeidről, a tehetségeidről!

Villon: BALLADA A SENKI FIÁRÓL

Mint nagy kalap, borult reám a kék ég,
és hű barátom egy akadt: a köd.
Rakott tálak között kivert az éhség,
s halálra fáztam rőt kályhák előtt.
Amerre nyúltam, csak cserepek hulltak,
s szájam széléig áradt már a sár,
utam mellett a rózsák elpusztultak
s lehelletemtől megfakult a nyár,
csodálom szinte már a napvilágot,
hogy néha még rongyos vállamra süt,
én, ki megjártam mind a hat világot,
megáldva és leköpve mindenütt.

Fagyos mezőkön birkóztam a széllel,
ruhám csupán egy fügefalevél,
mi sem tisztább számomra, mint az éjjel,
mi sem sötétebb nekem, mint a dél.
A matrózkocsmák mélyén felzokogtam,
ahogy a temetőkben nevetek,
enyém csak az, amit a sárba dobtam,
s mindent megöltem, amit szeretek.
Fehér derével lángveres hajamra
s halántékomra már az ősz feküdt,

s így megyek, füttyülve egymagamban,
megáldva és leköpve mindenütt.

A győztes ég fektette rám a sátrát,
a harmattól kék lett a homlokom
s így kergettem a Istent, aki hátrált,
s a jövődőt, amely az otthonom.
A hegytetőkön órákig pihentem,
s megbámultam az izzadt kötörőt,
de a dómok mellett füttyülve mentem,
s kinevettem a cifra püspököt:
s ezért csak csók és korbács hullott árva
testemre, mely oly egyformán feküdt
csipkés párnák között és utcasárban,
megáldva és leköpve mindenütt.

S bár nincs hazám, borom, se feleségem
és lábaim között a szél füttyül:
lesz még pénzem és biztosan remélem,
hogy egy nap nékem minden sikerül.
S ha meguntam, hogy aranytálból éljek,
a palotákat megint otthagynom,
hasamért kánkánt járnak már a férgek,
és valahol az őszi avaron,
egy vén tövisbokor aljában, melyre
csak egy rossz csillag sanda fénye süt:
maradok egyszer, François Villon, fekve,
megáldva és leköpve mindenütt.

/Faludy György fordítása/

Ballada a senki fiáról Mácsai Pál előadásában: www.youtube.com

Hobó: Ballada a senki fiáról: www.youtube.com

2. Villon verseiben többször is találkozhatunk akrosztichonnal, névrejtéssel. Ennek lényege, hogy a sorkezdő betűk (versfők) függőlegesen lefelé olvasva egy nevet vagy kifejezést rejtenek. Egyik legismertebb, akrosztichont rejtő műve a Villon éneke szeretőjéhez című alkotása. Ennek 3. versszakában a VILLON nevet találsz a versfőkben elrejtve.

Válassz egy számodra kedvelt témát az alábbiak közül, és próbáld meg egy akrosztichont rejtő versszak megírásával!

- szerelem
- bánat
- saját személyiséged
- kedvenc irodalmi alakod (alkotó vagy szereplő)

Villon éneke szeretőjéhez (részlet – 3. versszak)

Várj csak, virágom, megcsíp még a dér!

Int majd a hervadás; időd lejár!

Lásd, kinevetlek, ha ez utolér;

Lásd... Eh, de mit beszélek, én számár!

Oh, balgaság! Hisz énrám is mi vár?

Ne kérdezzük, míg benne tart a nyár!

Senkit többé ne tégy így tönkre már,

Szegény legényt, ki irgalomra vár!

3. Az Ellentétek című Villon műben találkozhatunk egy meghatározó versszervező elvvel, az ellentéttel. Az ellentétnek két formája létezik: az oxymoron egymást kizáró, egymásnak ellentmondó fogalmakat foglal szoros gondolati egységbe. Általában jelzős szerkezetben jelenik meg mint ellentét a jelző és a jelzett szó között, de gyakorta ellentétes fogalmak összekapcsolásaként is. A paradoxon furcsa, meghökkentő ellentéteket foglal egy képbe. Ebben az egyszerű balladájában több paradox állítással is találkozol.

Olvasd el a verset, keress 5 példát ellentétre! Majd nézz utána a vers keletkezési körülményeinek, és foglald össze a költemény fő mondanivalóját!

Francois Villon: Ellentétek balladája

Szomjan halok a forrás vize mellett;
Tűzben égek és mégis vacogok;
Parazsas kályhánál vad láz diderget;
Hazám földjén is száműzött vagyok;
Csupasz féreg, díszes talárt kapok;
Hitetlen várok, sírva nevetek;
Az bíztat, ami tegnap tönkretett;
Víg dáridó bennem bosszúság;
Úr vagyok, s nem véd jog, se fegyverek;
Befogad és kítaszít a világ.

Nem biztos csak a kétes szememnek
S ami világos, mint a nap: titok;
Hiszek a véletlennek, hirtelennek,
S gyanúm az igaz körül sompolyog;
Mindig nyerek és vesztes maradok;
Fektemben is a fölbukás fenyeget;
Van pénzem, s egy vasat se keresek,
És reggel köszönök jó éjszakát;
Várom, senkitől, örökségemet;
Befogad és kítaszít a világ.

Semmit se bánok, s ami sose kellett
Kínnal mégis csak olyat hajszolok;

Csalánnal a szeretet szava ver meg,
S ha igaz szólt, azt hiszem, ugratott;
Barátom aki elhitei, hogy
Hattyúk csapata a varjú-sereg;
Igazság és hazugság egyre-megy,
És elhiszem, hogy segít, aki árt;
Mindent megőrzök s mindent feledek:
Befogad és kitzaszt a világ.

AJÁNLÁS

Herceg, kegyes jószágod lássa meg:
Nincs eszem, s a tudásom rengeteg.
Lázongva vallok törvényt és szabályt.
S most mi jön ? Várom pályabéremet
Mert befogad és kitzaszt a világ.

